

UNIVERSITATEA DE ARTE "GEORGE ENESCU" IAȘI
FACULTATEA DE ARTE VIZUALE ȘI DESIGN
DEPARTAMENTUL V, PICTURĂ

**REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE "MANIFESTĂRI CREATIVE CONTEMPORANE
AXATE PE TEHNICI, MATERII ȘI MATERIALE PICTURALE"**

Conf. Univ. dr. Zamfira BÎRZU

Prezenta teză de abilitare se intitulează *MANIFESTĂRI CREATIVE CONTEMPORANE AXATE PE TEHNICI, MATERII ȘI MATERIALE PICTURALE* și își propune să sintetizeze activitatea artistică, didactică și de cercetare științifică, precum și proiectele derulate instituțional și individual începând din anul 2004 și până în prezent.

Teza de abilitare descrie și argumentează propria activitate didactică, de cercetare și profesională, care se regăsește în domeniul Picturii, în particular și al artelor vizuale, în general, precum și prezentarea activității desfășurate cu studenții Facultății de Arte Vizuale și Design.

Lucrarea este compusă din două capitole principale cu subcapitolele aferente.

Astfel, în prima parte, intitulată *I. CONTRIBUȚII ARTISTICE, DIDACTICE ȘI ȘTIINȚIFICE*, m-am concentrat asupra direcțiilor și obiectivelor structurate în cadrul creației artistice și a proiectelor expoziționale pentru a crea un traseu profesional personal, după cum urmează:

I.1. Activitatea artistică

În acest subcapitol, care face referire la realizările artistice, în care am prezentat câteva expoziții personale, expoziții de grup, colective, participări la bienale din țară și străinătate. De asemenea, am ales să prezint câteva proiecte expoziționale realizate de grupul "3Grup", incluzând și participarea la Târgul de Artă Internațional Berliner List (Berlin). În cadrul acestui subcapitol am prezentat și o serie de proiecte artistice care s-au desfășurat pe o perioadă mai lungă de timp, în ediții succesive, unele dintre ele aflându-se în continuă cercetare și dezvoltare. Pe lângă activitatea de creație artistică personală, am dezvoltat și proiecte de curatoriat pe diverse teme, unele inițiate de mine, și altele în parteneriat.

- *Recunoașterea activității profesionale* În cadrul acestui punct am menționat interviurile acordate, premiile și distincțiile primite, precum și prezența în cadrul cataloagelor de bienale

naționale și internaționale, prezența în cărți a diverși autori, cât și participările la numeroase expoziții.

I.2. Activitatea didactică

- *Gradele universitare și evoluția carierei academice.* Activitatea didactică este alcătuită din ore de curs și lucrări practice la aproape toate disciplinele de specialitate (pictură).

- *Studiile universitare,* efectuate în cadrul Facultății de Arte Vizuale și Design, Universitatea Națională de Arte "George Enescu" Iași, au fost urmate de studiile doctorale la Facultatea de Arte și Design, Universitatea de Vest din Timișoara, sub îndrumarea Prof. univ. dr. Constantin Prut, finalizate prin susținerea tezei cu titlul "*Troița. Arbore, Coloană, Cruce, Icoană – Simboluri Sacre*", temă ce se regăsește pregnant în proiectele personale și în cele curatoriate: sacrul în interacțiune cu domeniul artelor vizuale. Arta sacră este tratată drept un proces creator, iar imaginile reprezentate sunt interpretate ca un potențial răspuns la anumite aspecte ale artei și culturii contemporane.

- *Cursuri și note de curs.* Cursurile pe care le-am pregătit, pentru o mai bună îndrumare a studenților, sunt axate în special pe domeniul tehnicilor și tehnologiilor în pictură cu caracter creativ interdisciplinar. Am prezentat cursurile: a) **Tehnica, experiment creativ** – ce se dorește a fi stimulator în procesul de formare a deprinderilor, învățarea și cunoașterea teoriilor și practicilor din domeniu; b) **Tehnici moderne și contemporane - factori formatori** – care urmărește introducerea studenților în lumea expresiei vizuale – rezultată în urma asimilării diferitelor tehnici de reprezentare artistică.

- *Activitatea în cadrul spațiului universitar.* Pe lângă activitatea didactică propriu-zisă și foarte strâns legată de aceasta, am avut îndrumări de lucrări la nivel de licență și la nivel masteral, fiind prezentă și în diferite comisii de doctorat sau de acordare a gradelor universitare.

- *Expoziții coordonate cu studenții.* Proiectele expoziționale pe care le coordonez, atât cele ale studenților, cât și cele făcute în comun cu profesorii din cadrul FAVD, au o importanță deosebită în cadrul activității didactice. Acestea se concretizează cu expoziții și alte manifestări artistice organizate în plan intern la galeria facultății noastre, Galeria "Aparte", la galeriile din oraș, sau din alte orașe din țară și străinătate. Acestea sunt prezentate detaliat în interiorul tezei de abilitare.

I.3. Realizări științifice

- *Cărți, albume, cataloage publicate.* Sumativ: volumul **Monumente sacre-opere de artă. Ritmit-simbol**, Zamfira Bîrzu, Editura Artes, Iași, 2006; albumul de artă de autor **Demers**, Zamfira Bîrzu Lazurcă, Editura Artes, Iași, 2020; cataloage de expoziție, ilustrații pentru cărți de literatură, ilustrație pentru reviste de cultură.

- *Articole publicate și comunicări științifice:* sfera cercetărilor științifice este evidențiată prin publicarea unor articole în diverse volume, reviste recunoscute național și internațional.

În continuare, am prezentat participările la simpozioanele naționale, alături de proiectele dezvoltate ca urmare a acestor participări.

- *Implicarea în centre de cercetare științifică și artistică și în colective de redacție:* împreună cu Asist. Univ. dr. Ioana Palamar am fondat un centru de cercetare: **"Pictură – Practici vizuale contemporane / Painting – Contemporary Visual Practices"**, și am început derularea unor programe și proiecte precum: **Art Partnership, Teachers – Students; Program de rezidență artistică internațională U.N.A.G.E. Iasi art residency;** proiectul **Culoare, Sunet, Mișcare;** proiectul **Cuvânt – Imagine;** alte proiecte de artă și workshop-uri de desen experimentale, proiecte expoziționale studențești și proiecte privind invitarea unor personalități din domeniu pentru a conferenția în fața studenților Facultății de Arte Vizuale și Design din Iași.

- *Proiecte de cercetare științifică.* În prezentarea proiectelor de cercetare științifică am ales două direcții importante în artele vizuale, care sunt materializate prin lucrări de artă, proiecte expoziționale, cursuri, articole, etc. Cele două direcții derivă din teza de doctorat și din prezenta teză de abilitare. Am accentuat specificitatea prezentei cercetări, cu accent pe tehnici artistice și materiale contemporane. Consider că tehnicile artistice sunt discutate din perspectiva raportului dintre condiționările metodologice (implicite unei tehnici sau alteia) și ofertele lor expresiv-artistice. Cercetarea este împărțită în două mari categorii: una dedicată picturii tradiționale, și alta dedicată altor medii de reprezentare artistice.

II. În cea de-a doua parte a tezei de abilitare am detaliat **PLANUL DE EVOLUȚIE ȘI DEZVOLTARE A CARIEREI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI ACADEMICE.** Cele opt subcapitole din partea a II-a sunt axate pe proiectele de viitor, atât în planul creației artistice personale, dar și în cel al lucrului cu studenții, pentru continuarea cercetării în domeniul tehnicilor și tehnologiilor artistice experimentale exprimate prin intermediul noilor viziuni plastice într-o manieră creativă. *Imaginație, inovație, creație și creativitate* sunt cuvintele cheie care stau la baza lucrărilor de artă.

II.1. Activitatea didactică

În planul activităților de curs voi aplica atât experiența practică, experiența rezultată din schimburile profesionale studenți / profesori de la alte secții, cât și cea rezultată din dezvoltarea cursurilor predate, conform evoluțiilor tendințelor și tehnicilor din ultimii 10 de ani pentru ca, prin teorie, să pot oferi exemple ale soluțiilor artistice care au revoluționat limbajul picturii.

- cercetarea teoretică este concretizată prin elaborarea unor noi cursuri și note de curs care vin în ajutorul studenților de la direcția de studiu pictură, astfel încât studenții să primească și material documentar din exteriorul curriculei, de exemplu operele unor artiști de valoare din trecut, cât și a unor artiști contemporani.

II.2. Activități de cercetare științifică

În cadrul acestui subpunct am prezentat o serie de idei legate de :

- continuarea dezvoltării Centrului de cercetare ”**Pictură - Practici Vizuale Contemporane**” și a proiectelor aferente (UAGE Iași Art Residency, Art Partnership, Teachers-Students etc).
- editarea de articole de specialitate și studii dedicate artei contemporane.
- organizarea de simpozioane și tabere de creație.
- dezvoltarea proiectului **Artiști / Profesori / Curatori / Invitați**. Vor fi invitați artiști/ curatori, profesori din țară și din străinătate.

II.3. Activități organizatorice și curatoriale. Curator și organizator de expoziții.

Pe lângă activitățile curatoriale și organizatorice începute, de exemplu proiectul ”**Dialog cu Sacrul**”, care vor continua și în viitor, îmi propun și inițierea de noi proiecte artistice, cum ar fi: „**Bienala Internațională de Pictură Contemporană Iași**”, un proiect cultural ce constă în organizarea, o dată la doi ani, a unor expoziții de pictură de mare amploare.

II.4. Activități editoriale

Dezvoltarea propriei cariere științifice și artistice presupune și publicarea unor materiale cu relevanță academică, de rezonanță națională, în volumul coordonat de scriitorul Grigore Ilisei, intitulat *Adrian Podoleanu – virtuoz al zugrăvirii de subțire*, volum monografic (unde am avut privilegiul de a scrie un text despre profesorul meu, Adrian Podoleanu).

Menționez totodată și albumul de autor intitulat *Dimensiunea sacră în arta vizuală*, care va cuprinde o serie de lucrări de pictură referitoare la teme care trimit la arta sacră, însoțite de comentarii.

II.5. Activități de colaborare a Universității Naționale de Arte “George Enescu” din Iași cu parteneri externi.

În acest subcapitol am prezentat o serie de parteneriate în care am fost cooptată, între care se numără și protocolul cu Galeria de Artă ”Arthis”, Bruxelles, Belgia, pentru viitoare expoziții studenți - profesori, începând din anul 2021.

Totodată, am pus accentul și pe importanța continuării proiectelor în parteneriat cu galerii de artă din țară și străinătate, cu instituții de artă și cultură, muzee de artă contemporană, spații expoziționale neconvenționale etc.

II.6. În ceea ce privește activitatea în **cadrul școlii doctorale a Facultății de Arte Vizuale și Design din cadrul Universității Naționale de Arte ”George Enescu” din Iași**, îmi propun să am o strânsă colaborare atât cu profesorii îndrumători, cât și cu doctoranzii, pentru a putea face o cercetare în profunzime în sfera cunoașterii tehnicilor, tehnologiilor și materialelor ce țin de domeniul picturii, pentru a dezvolta posibile studii, cărți și albume de artă.

II.7. Proiectele de autoperfecționare și de formare profesională continuă sunt de maximă importanță și vor contribui la îmbunătățirea calității în munca de creație artistică, de cercetare științifică, cât și în activitatea didactică, pentru a putea oferi studenților și masteranzilor informații de actualitate.

II.8. În planul **creației artistice**, voi derula noi proiecte expoziționale personale (de ex. ”**Discurs Paralel**” – în curs de desfășurare) în muzee și galerii de artă din țară și din Europa și, de asemenea, voi continua proiectele desfășurate până în prezent. Îmi doresc ca proiectul ce se concentrează în jurul personalităților locale să dezvolte o dimensiune națională, putând, astfel, portretiza oameni valoroși din diverse domenii de activitate, pentru a lăsa o “frescă” a prezentului pentru cei din viitor.

În concluzie, am punctat importanța studierii tehnicilor, tehnologiilor și materialelor clasice și neconvenționale în creația artiștilor de-a lungul istoriei, dar și a artiștilor contemporani, având în vedere că toate marile culturi și civilizații au o ciclicitate, iar elementul lor comun este continuitatea. Preocuparea pentru noile limbaje de exprimare vizuală, se reflectă atât la nivel teoretic, cât și practic, în creațiile artistice realizate în atelier, în materialul didactic prezentat studenților Facultății de Arte Vizuale și Design, cât și în cadrul proiectelor de cercetare.

Lucrarea este însoțită de bibliografie, listă de lucrări și anexe.

SUMMARY

This habilitation thesis is entitled ***CONTEMPORARY CREATIVE MANIFESTATIONS BASED ON PICTORIAL TECHNIQUES, MATTERS AND MATERIALS*** and aims to synthesize artistic, didactic and scientific research, as well as projects carried out institutionally and individually since 2004 until nowadays.

The habilitation thesis describes and argues my own didactic, research and professional activity, which is found especially in the field of Painting and of visual arts in general, as well as the presentation of my activity carried out with the students of the Faculty of Visual Arts and Design.

This paper consists of two main chapters with related subchapters.

I. Thus, in the first part, entitled **Artistic, didactic and scientific contributions**, I focused on the directions and objectives structured within the artistic creation and exhibition projects in order to create a personal career path, as follows:

I.1. Artistic activity

In this subchapter, which refers to artistic achievements, in which I presented several solo exhibitions, group and collective exhibitions, participations in national and international biennials. I also chose to present some exhibition projects organised by "3Grup" group, which also includes participation in the Berliner List International Art Fair (Berlin). In this subchapter I also presented a series of artistic projects that took place over a longer period of time, in successive editions, some of them being in continuous research and development. In addition to the activity of personal artistic creation, I also developed curatorial projects on various topics, some initiated by me and also by others in partnership.

- *Recognition of professional activity.* This includes: the interviews I gave, the awards and distinctions that I received, as well as my presence in the catalogues of national and international biennials, various authors's presence in books, as well as the participation in several exhibitions.

I.2. Teaching activity

- *University degrees and the evolution of the academic career.* The didactic activity consists of classes and practical works in almost all specialized disciplines (painting).

- *The university studies,* carried out within the Faculty of Visual Arts and Design, National University of Arts "George Enescu" from Iași, were followed by doctoral studies at the Faculty of Arts and Design, West University of Timișoara, under the guidance of Professor Constantin

Prut, completed with the thesis entitled “*Wayside cross. Tree, Column, Cross, Icon - Sacred Symbols*”, a theme that is often found in personal and curated projects: the sacred in interaction with the field of visual arts. Sacred art is perceived as a creative process and the represented images are interpreted as a potential response to certain aspects of contemporary art and culture.

- *Courses and course notes.* The courses I have prepared, for a better guidance for students, are mainly focused on the field of painting techniques and technologies that have an interdisciplinary creative character. I presented the courses: a) **Technique, creative experiment** - what is intended to be a stimulator in the process of skills training, learning and knowledge of theories and practices in this field; b) **Modern and contemporary techniques - formative factors** - which aims to introduce students to the world of visual expression - resulting from the assimilation of different techniques of artistic representation.

- *College activity.* In addition to the didactic activity itself and very closely related to it, I guided bachelor's and master's theses and I also took part in various doctoral or university commissions.

- *Exhibitions coordinated with students.* The exhibition projects that I am coordinating, both those of students and also of those organised together with the teachers from the Faculty of Fine Arts and Design, have a special importance in the teaching activity. These materialize in exhibitions and other artistic events organized internally at the gallery of our faculty entitled "Aparte" Gallery, but also at local, national and international galleries. These are presented in detail in the habilitation thesis.

I.3. Scientific achievements

- *Published books, albums, catalogues.* Summary: the volume ***Sacred monuments-works of art. Rite-myth-symbol***, Zamfira Bîrzu, Artes Publishing House, Iași, 2006; author's art album ***Approach***, Zamfira Bîrzu Lazurcă, Artes Publishing House, Iași, 2020; exhibition catalogues, illustrations for literature books, illustrations for culture magazines.

- *Published articles and scientific communications:* the field of scientific research is highlighted by the publication of articles in various volumes, in nationally and internationally recognized journals.

Next, I presented the participations in national symposia, together with the projects developed as a result of these participations.

- *Involvement in scientific and artistic research centers and in editorial teams:* together with assistant. lecturer Ioana Palamar I founded a research center called: "**Painting - Contemporary**

Visual Practices" and we started developing programs and projects such as: **Art Partnership, Teachers - Students; U.N.A.G.E. International Art Residency** program; **Color, Sound, Movement** project; **Word - Image** project; other art projects and experimental drawing workshops, student exhibition projects and projects consisting in inviting personalities in the field of visual arts in order to lecture in front of the students of the Faculty of Visual Arts and Design in Iasi.

- *Scientific research projects.* In the presentation of scientific research projects I chose two important directions in visual arts, which are materialized through artworks, exhibition projects, courses, articles, etc. These two directions derive from my doctoral thesis and from this habilitation thesis. I have emphasized the specificity of this research, focusing on artistic techniques and contemporary materials. I consider that artistic techniques are discussed from the perspective of the relationship between methodological conditionings (specific to a certain technique or another) and their expressive-artistic offerings. The research is divided into two main categories: one dedicated to traditional painting and the other dedicated to other mediums of artistic representation.

II. In the second part of the habilitation thesis I detailed the **Evolution and development plan of the professional, scientific and academic career.** The eight subchapters from part II are focused on future projects, both in terms of personal artistic creation, but also in terms of working with students, and continue research in the field of experimental artistic techniques and technologies expressed through new visual visions in a creative way. *Imagination, innovation, creation and creativity* are the key words that underlie the artworks.

II.1. Teaching activity. In terms of course activities, I will apply both my practical experience, the experience resulting from the professional exchanges of students from other departments, and the one resulting from the development of the courses that I taught, according to the evolutions of trends and techniques of the last 10 years, which provide examples of artistic solutions that have revolutionized the language of painting.

- the theoretical research is materialized by the elaboration of new courses and course notes that come to the aid of the students from Painting Department, so that they also receive extracurricular documentary material, for example valuable artist's works in art history and also in contemporary art.

II. 2. Scientific research activities

In this subchapter are presented a series of ideas related to:

- further development of "**Painting - Contemporary Visual Practices**" Research Center and related projects (U.N.A.G.E. Iași Art Residency, Art Partnership, Teachers-Students etc).
- publishing of specialized articles and studies dedicated to contemporary art.
- organizing symposia and creative camps.
- development of the **Artists / Teachers / Curators / Guests** project. Artists / curators, national and international teachers will be invited.

II. 3. Organizational and curatorial activities. Curator and exhibitions organizer

In addition to the already started curatorial and organizational activities, for example „**A dialogue on sacred space**" project which will continue in the future, I also intend to initiate new artistic projects, such as: "**International Biennial of Iasi Contemporary Painting**", a cultural project which consists in organizing, once every two years, large-scale painting exhibitions.

II.4. Publishing activities

- The development of my own scientific and artistic career also involves the publication of national academic materials in the monographic volume coordinated by the writer Grigore Ilisei, entitled *Adrian Podoleanu - virtuoso painter* (where I had the privilege to write a text about my teacher, Adrian Podoleanu).

I also mention my author album entitled *The Sacred Dimension in Visual Art* which will include a series of paintings on themes that refer to sacred art and are accompanied by comments.

II.5. Collaboration activities of National University of Arts “George Enescu” from Iași with external partners

In this subchapter I presented a series of partnerships in which I was co-opted, including the protocol with “Arthis” Art Gallery from Brussels, Belgium, for future student-teacher exhibitions, starting with 2021.

At the same time, I emphasized the importance of continuing the projects in partnership with art galleries in the country and abroad, with art and culture institutions, contemporary art museum, unconventional exhibition spaces, etc.

II.6. Regarding the activity within the doctoral school of the Faculty of Visual Arts and Design within National University of Arts “George Enescu” from Iași, I intend having a

close collaboration with both the coordinating professors and with PhD students, in order to make an in-depth research in the field of techniques, technologies and materials knowledge related to the field of painting, in order to develop possible studies, books and art albums.

II.7. The self-improvement and continuous professional training projects are of capital importance and will contribute to the improvement of quality in the work of artistic creation, scientific research, as well as in the didactic activity, in order to be able to offer students and master's students current information.

II.8. In terms of **artistic creation**, I will carry out new personal exhibition projects (for example "**Parallel Discourse**" - in progress) in museums and in national and European art galleries and I will also continue the projects carried out so far. I want the project that focuses on local personalities to develop a national dimension, thus being able to portray valuable people from various fields of activity, to leave a "fresco" of present times for those of the future.

In conclusion, I pointed out the importance of studying classical and unconventional techniques, technologies and materials in artists' creation throughout history, but also in contemporary art, taking into account that all major cultures and civilizations have a cyclicity and their common element is continuity. The concern for the new languages of visual expression is reflected both theoretically and practically, in the artistic creations made in workshop, in the teaching material presented to the students of the Faculty of Visual Arts and Design, as well as in the research projects.

This paper is accompanied by a bibliography, a list of papers and annexes.